

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลวิชาการ จากสื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เทปบันทึกเสียง บทสัมภาษณ์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณจากแบบสอบถามมาร่วมวิเคราะห์ (ชูศักดิ์ อุดมศรี, 2552, หน้า 86) ตามลำดับขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ ผู้บริหารและหัวหน้างานของบริษัทพรีเมียร์โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีพนักงานรวมทั้งสิ้น 465 คน (ข้อมูล ณ. วันที่ 20 พฤษภาคม 2554)

ตารางที่ 3-1 จำนวนประชากรบริษัทพรีเมียร์ โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด

ประชากร	จำนวน (คน)
ผู้บริหาร	48
หัวหน้างาน	96
รวม	144

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อความเหมาะสมกับการวิจัย คือ ผู้บริหารและหัวหน้างาน ผู้สมัครใจเข้าร่วมอบรมพัฒนาทัศนคติแนวพุทธธรรม จัดโดยฝ่ายบริหาร

จัดการทรัพยากรมนุษย์บริษัทพรีเมียร์โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 และวันที่ 23 มีนาคม 2553 จำนวน 91 คน

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยนี้ เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ การนำหลักพุทธธรรมมาใช้กับการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ จึงต้องอาศัยผู้ที่มีพื้นฐานความเข้าใจหลักพุทธธรรมอยู่บ้าง ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงคือ ผู้บริหารและหัวหน้างาน ผู้สมัครใจเข้าร่วมอบรมพัฒนาทัศนคติแนวพุทธธรรม จัดโดยฝ่ายบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ บริษัทพรีเมียร์โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 และวันที่ 23 มีนาคม 2553 จำนวน 91 ท่าน เพื่อให้ได้รับการเรียนรู้ ด้านสุขุมปัญญาและจิตตามปัญญา รวมถึงเข้าใจวิธีการปฏิบัติภาวนามยปัญญาตามสมควร หลังจากนั้นทั้งเวลาให้กลับไปดำรงชีวิตตามปกติประมาณ 1 ปี เพื่อพิสูจน์ประสิทธิผลการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ก่อนเก็บข้อมูล เพื่อแสดงประสิทธิภาพด้วยแบบสอบถามต่อไป

ตารางที่ 3-2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อความเหมาะสมกับการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหาร	48	21
หัวหน้างาน	96	70
รวม	144	91

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยนี้ ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองคือ “แบบสอบถามการนำหลักพุทธธรรมมาใช้อย่างปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก” โดยแต่ละชุดแบ่งเป็น 5 ส่วน จำนวน 21 ข้อ ด้วยกัน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ อาชีพ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุงาน โดยแยกผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น ผู้ที่ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาและ

ไม่ได้ปฏิบัติวิปัสสนากาวนา เพื่อสะดวกต่อการวินิจฉัยระดับคะแนนที่ได้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา
งานวิจัยต่อไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการปฏิบัติตน เพื่อทราบระดับคะแนนเกี่ยวกับปัญญา ตามหลัก
พุทธธรรมทั้งสามด้านคือ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา และภาวนามยปัญญา (โกเอ็นก้า, 2550,
หน้า 44) การวิปัสสนา และ การวางจิตเป็นกลาง ข้อ 1-5 ได้แก่

ข้อ 1. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ สุตมยปัญญา คือ การได้มีโอกาสสดับฟังคำสอน ใน
ลักษณะที่เป็นความเชื่อมโยงกันตามธรรมชาติเหตุปัจจัย ที่ต้องพึ่งพิงอาศัยกันและกัน ซึ่งให้เห็น
ไตรลักษณ์ หรือการเกิดขึ้นและเสื่อมสลายของสิ่งต่างๆทั้งรูปและนาม ความทุกข์ที่เกิดจากการไม่
สามารถคงสภาพไว้ได้ ชี้นำไปสู่การไม่ยึดถือกับตัวตน ความเป็นอนัตตาของสรรพสิ่งทั้งปวง ตามหลัก
พุทธธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 232 และพุทธทาสภิกขุ, 2530)

ข้อ 2. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ จินตามยปัญญา คือ การใคร่ครวญ ไตร่ตรอง เกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ ระหว่างเหตุและผลตามธรรมชาติ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้จริง เช่น เพราะมีสิ่งนี้จึงเกิดผล
เช่นนั้นขึ้น เป็นต้น ตามกฎอฏฏิปปัจจยา และความเชื่อมโยงของสาเหตุแห่งเหตุปัจจัย ซึ่งเป็นปัญหาใน
การดำเนินชีวิต ที่นำไปสู่การเบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น จนเกิดกรรมละเมิดศีล ทำให้เกิดทุกข์ ตาม
หลักพุทธธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 232 และพุทธทาสภิกขุ, 2529)

ข้อ 3. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ ภาวนามยปัญญา คือ การปฏิบัติ เรียกว่า จิตกาวนา เป็น
การเจริญปัญญาให้เกิดขึ้นภายในจิต เพื่อให้จิตอยู่กับปัจจุบันให้มากที่สุด การที่จิตเที่ยวไปคิดถึงอดีต
หรืออนาคต จะเป็นการสร้างกิเลสและความต้องการในจิตส่วนที่ลึก ถือเป็นรากแห่งปัญหาทั้งปวงตาม
วงจรปฏิจสมุปบาท บุคคลผู้ใช้เวลาให้จิตได้ภาวนามากเท่าใด ก็จะทำให้จิตคลายความยึดมั่นถือมั่นจาก
กิเลสลงเท่านั้น (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 232 และพุทธทาสภิกขุ, 2515)

ข้อ 4. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ การวิปัสสนากาวนา คือ การนำจิตไปพิจารณาเกี่ยวกับ
ร่างกาย ความรู้สึกหรือเวทนา การรับรู้อารมณ์ต่างๆ และ การเกิดขึ้น คงอยู่ ดับไปหรือความไม่เที่ยงแท้
ของสรรพสิ่งทั้งรูปและนามเรียกว่า ไตรลักษณ์ ซึ่งบุคคลจะเลื่อนการวิปัสสนาได้ ต้องมีจิตที่สงบอัน
เกิดจากสติสัมปชัญญะและสมาธิ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 287 และ พุทธทาสภิกขุ, 2531)

ข้อ 5. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ ความเป็นกลางที่เกิดขึ้นในจิตเรียกว่า อุเบกขา คือ การที่จิต
ของบุคคล ไม่ไปยึดอยู่กับสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบ ฝ่ายบวกหรือฝ่ายลบที่เกิดขึ้น คลายการยึดมั่นลง และ
วางจิตอยู่เหนือความชอบและชังต่างๆ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 562 และ พุทธทาสภิกขุ,
2530)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการปฏิบัติตน เพื่อทราบระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติเป็นกลาง โดยวัดการยอมรับ ตามแนวคิด 3 สมดุล Triple Bottom Line คือ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับแนวคิด การตลาด 3.0 (Kotler, 2010) และ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3.0 P ที่ประกอบด้วย People Profit Planet, (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2553) ข้อ 6-10 ได้แก่

ข้อ 6. เป็นการสอบถามทัศนคติที่เป็นกลาง ในการยอมรับพื้นฐานความเป็นมนุษย์ คือ เชื่อในความแตกต่าง เกี่ยวกับศักยภาพของความเป็นมนุษย์ แต่สามารถฝึกหัดและอบรมเพิ่มพูนสติปัญญาความสามารถได้ ใช้ปัญญาเข้าใจความเชื่อมโยงกันของเหตุปัจจัย ซึ่งเราไม่สามารถฝืนหรือต้านในความเป็นคุณลักษณะของมนุษย์แต่ละคนได้ เป็นความเข้าใจเบื้องต้น สำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์, 2551, หน้า 20 และ พุทธทาสภิกขุ, 2522)

ข้อ 7. เป็นการสอบถามทัศนคติที่เป็นกลาง ในการยอมรับการดำเนินการเพื่อองค์การเกี่ยวกับการบริหารค่าตอบแทน (Compensation) เป็นการใช้อนุญาชั่งน้ำหนักระหว่าง ความอยู่รอดขององค์การกับความเหมาะสมของความต้องการค่าตอบแทนของสมาชิกในองค์การที่ทำงานให้ โดยรูปแบบของการจ่ายค่าตอบแทนนั้น ต้องเป็นลักษณะเจริญก้าวหน้าไปด้วยกันอย่างเป็นธรรม อันเป็นพื้นฐานของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สอดคล้องกับแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับความพอประมาณ การมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อความยั่งยืน (จำเริญ จวงตระกูล, 2552, หน้า 93 และพุทธทาสภิกขุ, 2531)

ข้อ 8. เป็นการสอบถามทัศนคติที่เป็นกลาง ในการยอมรับการแบ่งปันศักยภาพที่ตนมีอยู่ เพื่อช่วยเหลือสังคมโลก ตามทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ถือเป็นหน้าที่ในฐานะสมาชิกในสังคมโลก เป็นการใช้อนุญาพิจารณาความเชื่อมโยงถึงกันของสรรพสิ่งทั้งหลายตามธรรมชาติ ทำให้เกิดหน้าที่ความรับผิดชอบขึ้น ต้องพึงพาอาศัยเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม เป็นพื้นฐานของการบริหารทรัพยากรมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม (พิพัฒน์ นนทนารณ, 2553, หน้า 12) และ (พุทธทาสภิกขุ, 2523)

ข้อ 9. เป็นการสอบถามทัศนคติที่เป็นกลาง ในการยอมรับความเชื่อมโยงของเหตุปัจจัย ของมนุษย์ ผลประโยชน์ และสังคม เป็นการใช้อนุญาพิจารณาตามกฎอภิปัจจตา เหตุตรรกศาสตร์ หากสามารถทำได้มากหรือละเอียดเท่าใด ก็จะทำให้มองเห็นความจริงของปัญหามากขึ้นเท่านั้น เข้าใจความเป็นกลางได้มากขึ้น เป็นพื้นฐานของการสร้างความยุติธรรมและความเสมอภาค (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 554 และ พุทธทาสภิกขุ, 2515)

ข้อ 10. เป็นการสอบถามทัศนคติที่เป็นกลาง ในการยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติของ มนุษย์ ผลประโยชน์ และสังคมโลก เป็นการใช้อยูญตามองแบบไตรลักษณ์ ซึ่งหากบุคคลมีความคิดถึงความไม่เที่ยงแท้ทั้งรูปและนามที่เกิดขึ้น และพยายามสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคน จะเป็นการสร้างพื้นฐานการมองปัญหาตามความเป็นจริงเพื่อค้นหาสาเหตุแห่งปัญหา นำไปสู่ความยั่งยืนในการแก้ไขรากเหง้าปัญหาในที่สุด (ป.อ. ปยุตโต, 2551, หน้า 120 และ พุทธทาสภิกขุ, 2522)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติตน เพื่อทราบระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติความเสมอภาคตามแนวคิด 3 สมดุล คือ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับแนวคิด การตลาด 3.0 และการพัฒนามนุษย์ 3.0P (กลุ่มพัฒนาระบบการบริหาร, 2552) ข้อ 11- 15 ได้แก่

ข้อ 11. เป็นการสอบถามทัศนคติความเสมอภาค ในการเปิดโอกาสให้กับบุคคล ความเข้าใจความต้องการของมนุษย์ และเข้าใจเป้าหมายของการเรียนรู้และพัฒนามนุษย์ เป็นการใช้อยูญตามอบความสมดุล ให้เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกับบุคคลในระดับต่างๆ มอบความภาคภูมิใจคืนกลับสู่ทุกคน ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ เป็นพื้นฐานการแก้ไขความขัดแย้งต่างๆภายในองค์กรและสังคม (สิริวรรณ เสรีรัตน์, 2545 และ พุทธทาสภิกขุ, 2531)

ข้อ 12. เป็นการสอบถามทัศนคติความเสมอภาค ในการเปิดโอกาสให้กับองค์กร ในการทำงานโดยใช้หลักการของสานเสวนา (Dialogue) เชื่อในความสามารถของบุคคลต่างๆ ใจกว้างที่จะเปิดรับและให้โอกาสคน สนับสนุนให้คนได้เติบโตก้าวหน้าไปตามศักยภาพที่มี เป็นการใช้อยูญตามอบสัมพันธภาพที่ดีแบบกัลยาณมิตร ทำให้ผู้ร่วมงานด้วยเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์ สนับสนุนสิทธิมนุษยชนด้วยสำนึกความรับผิดชอบ เป็นพื้นฐานการกระทำที่นำไปสู่การสร้างความผูกพันองค์กร สร้างทีมงานที่ดี และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่ถูกทิศทางการก้าวหน้าขององค์กร (ปาริชาติ สุวรรณบุบผา, 2550, พิพัฒน์ นนทนาธรณ, 2553, หน้า 55 และ พุทธทาสภิกขุ, 2531)

ข้อ 13. เป็นการสอบถามทัศนคติความเสมอภาค ในการเปิดโอกาสให้กับสังคม เพื่อหลีกเลี่ยงการก่อผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อม เป็นการใช้อยูญตามอบไปสู่การไม่เบียดเบียนสังคม เป็นพื้นฐานอันดีของการบริหารทรัพยากรมนุษย์และสิ่งแวดล้อมรับผิดชอบต่อสังคม (พิพัฒน์ นนทนาธรณ, 2553, หน้า 72)

ข้อ 14. เป็นการสอบถามทัศนคติความเสมอภาค ในการเปิดโอกาสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อคืนความสมดุลให้ธรรมชาติ เป็นการใช้อยูญตามอบพิจารณาความจำเป็นของการอยู่ร่วมกัน พึ่งพาอาศัยกัน

อันส่งผลถึงสุขภาพกายและใจที่ดีขึ้น เป็นพื้นฐานการกระทำที่นำไปสู่งานความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมในองค์การและความรับผิดชอบต่อสังคม (ประเวศ วีสี, 2553, หน้า 340)

ข้อ 15. เป็นการสอบถามทัศนคติความเสมอภาค ในการเปิดโอกาสให้อภัยในความบกพร่อง อันเป็นทุกข์ เป็นการใช้อนุญาณาพิจารณาเหตุแห่งทุกข์หรือสมุทัย ทำให้เกิดการให้อภัย ด้วยความเห็นอกเห็นใจที่ต้องเผชิญลักษณะแห่งทุกข์ด้วยกันทั้งสิ้น เป็นพื้นฐานการกระทำด้านแรงงานสัมพันธ์ การบริหารความเปลี่ยนแปลง ช่วยสร้างความเมตตา นำไปสู่การแก้ไขสาเหตุแห่งปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างบุคคล องค์กร และสังคมได้ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 517)

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการปฏิบัติตน เพื่อทราบระดับคะแนนเกี่ยวกับ ทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก ตามแนวคิด 3 สมคฺค คือ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับแนวคิด การตลาด 3.0 การพัฒนามนุษย์ 3.0P ข้อ 16- 21 ได้แก่

ข้อ 16. เป็นการสอบถามทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก ในการให้อภัยบุคคล แสดงถึงการยึดมั่นถือมั่นความเป็นตัวตน ที่คอยแขวนคำพิพากษาบุคคลโดยปราศจากเหตุผล เป็นการใช้สติสัมปชัญญะ เพื่ออารมณ์ภายในตัว ที่เกิดจากสัญญาสังขารสะสมการยึดติดไว้ เป็นลดความเห็นแก่ตัวจากกิเลสและนิวรณ์ลง (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2553 และ พุทธทาสภิกขุ, 2531)

ข้อ 17. เป็นการสอบถามทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก ในความละเอียดต่อความ โลก แสดงออกถึง หิริ โอตตัปปะหรือความละเอียดรอบาป เป็นการใช้อนุญาควบคุม ความเห็นแก่ตัว ทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อ ชี้อัตถ์ สุจริตหรือสัมมาอาชีวะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งในมรรค๘ ในกลุ่มของศีล (สุนันทา เรียงแหลม, 2550, บทคัดย่อ) และ (พุทธทาสภิกขุ, 2530)

ข้อ 18. เป็นการสอบถามทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก ในความภูมิใจในหน้าที่ การงาน แสดงออกถึง ความพอประมาณ การมีเหตุผล เป็นการใช้อนุญารัฐธรรม คือ รู้ว่าตนกำลังทำหน้าที่ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งแห่งการแบ่งปัน ลดการเบียดเบียนจากการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เป็นพื้นฐานของการตั้งใจพัฒนาตนเอง นำไปสู่ความเจริญในสายอาชีพ (พุทธทาสภิกขุ, 2528)

ข้อ 19. เป็นการสอบถามทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก ในการฝึกมองกิเลส ตัณหาและนิวรณ์ภายในตน ซึ่งเป็นสาเหตุของความขัดแย้งต่างๆในสังคม เป็นการใช้อนุญาทบทวน จริยธรรมให้กับตนเอง มุ่งหวังให้บุคคลมองเห็นกิเลสตัณหาภายในตน มากกว่าการเฝ้ามองกิเลสตัณหา ในตัวบุคคลอื่น เพื่อดับสาเหตุของทุกข์ที่เกิดขึ้น (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 168 และ พุทธทาสภิกขุ, 2523)

ข้อ 20. เป็นการสอบถามทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก ในการปล่อยคืนโลกธรรม ที่เป็นสาเหตุของความวุ่นวายสร้างความเสียหายสู่สังคมโลกอย่างต่อเนื่อง ผิดใจไว้วางใจเพื่อการส่งมอบ เป็นการใช้ปัญญาเข้าใจสังขารธรรม การไม่ยึดติดอยู่กับทุกข์ เป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551, หน้า 352 และ พุทธทาสภิกขุ, 2531)

ข้อ 21. เป็นการสอบถามทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก ในการพึ่งตนเอง จิตที่มีความพร้อมในการทำงานต้องเกิดความมั่นใจ เพราะความไม่มั่นใจเป็นนิรันดร์ เป็นการใช้ปัญญาพิจารณาความมั่นใจและพร้อมที่จะพึ่งพาตนเอง ทั้งเต็มใจปฏิบัติหน้าที่ให้สังคมได้พึ่งพาอาศัย (พุทธทาสภิกขุ, 2530)

ซึ่ง“แบบสอบถามการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก” ส่วนที่ 2-5 นั้น มีคะแนนเกี่ยวกับปัญญา, คะแนนเกี่ยวกับทัศนคติเป็นกลาง, คะแนนเกี่ยวกับทัศนคติความเสมอภาค และคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง คะแนนมากที่สุด
- 4 หมายถึง คะแนนมาก
- 3 หมายถึง คะแนนปานกลาง
- 2 หมายถึง คะแนนน้อย
- 1 หมายถึง คะแนนน้อยที่สุด

การแปรผลของข้อมูลในแบบสอบถาม ส่วนที่ 2-5 มีเกณฑ์หาความกว้างของอันตรภาคชั้น (ชัยสิทธิ์ เถลิ้มมีประเสริฐ, 2545, หน้า 89) อธิบายไว้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{3} \\
 &= 1.33
 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนน “แบบสอบถามการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก” ได้ดังนี้

ตารางที่ 3-3 แปลความหมายของระดับคะแนน การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ระดับคะแนน	ระดับการปฏิบัติ เพื่อนำหลักพุทธธรรมมาใช้	ความหมาย
3.68-5.00	สูง	ดี
2.34-3.67	ปานกลาง	ยังไม่ดีเท่าที่ควร
1.00-2.33	ต่ำ	ไม่ดี

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น การศึกษาเกี่ยวกับปัญหา ตามหลักพุทธธรรม กฎอภัยปาติภยดา ทัศนคติเป็นกลาง ทัศนคติความเสมอภาค ทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียน สังคมโลก ตามแนวคิด 3 สมคูล การตลาด 3.0 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3.0P
2. ประสานงานกับบริษัท พรีเมียร์ โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อทำงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและหัวหน้างาน ผู้สมัครใจเข้าร่วมอบรมพัฒนาทัศนคติแนวพุทธธรรม จัดโดยฝ่ายบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ บริษัทพรีเมียร์โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 และวันที่ 23 มีนาคม 2553 โดยเข้าชี้แจงกับผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย
3. จัดสร้าง “แบบสอบถามการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก”
4. นำเสนอแบบสอบถามต่อประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
5. หลังจากปรับแก้ข้อความเรียบร้อยแล้ว นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา IOC (Index of Item Objective Congruence) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 423)

จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ IOC หมายถึงค่าดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ หมายถึงผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N หมายถึงจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น 3 ระดับคือ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่ได้วัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ค่า IOC ทุกข้อเท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ค) แบบทดสอบ หรือข้อคำถาม ที่ถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาในระดับดี สามารถนำไปวัดผลได้ จะต้องมียค่า IOC เกินกว่า 0.5 เป็นต้นไป

6. ปรับแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้กับ ผู้บริหารและหัวหน้างาน ที่ไม่ใช่ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ในบริษัทเอกชน จำนวน 30 ท่าน เพื่อหาค่าอำนาจรายข้อโดย โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Analyze, Scale, Reliability Analysis) จาก “แบบสอบถามการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก” จำนวน 21 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.22 - 0.77 (ภาคผนวก ง) กล่าวว่าข้อคำถามที่จะนำมาใช้ได้ จะต้องมียค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

7. ทำการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยการหาความสอดคล้องภายในของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Reliability Statistics) สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ “แบบสอบถามการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 โดยในส่วนของ ระดับคะแนนเกี่ยวกับปัญญาเท่ากับ 0.80 ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติปานกลางเท่ากับ 0.84 ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติความเสมอภาคเท่ากับ 0.85 ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลกเท่ากับ 0.57

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้ว ทำการปรับปรุงแก้ไข นำเสนอกณะกรรมกรการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบการจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยทำการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ไปยังผู้จัดการบริษัท พรีเมียร์โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อขอเก็บข้อมูลในสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มประชากร
2. รับแบบสอบถามกลับคืน จากแผนกทรัพยากรบุคคล ทางไปรษณีย์ โดยรวมจำนวนแบบสอบถามที่ส่งเพื่อเก็บข้อมูล กลับมา 91 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่สามารถได้รับกลับคืนมา
4. บันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ SPSS ตามขั้นตอนดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

1. เพื่อศึกษาการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก
 - 1.1 หาความถี่และร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นส่วนบุคคลและการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา
 - 1.2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก ได้แก่ ระดับคะแนนเกี่ยวกับปัญญา ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติเป็นกลาง ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติความเสมอภาค และระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก

สถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก ระหว่าง ปัญญา ทัศนคติเป็นกลาง ทัศนคติความเสมอภาคและทัศนคติอยู่เหนือ

2.1. สมมติฐานที่ 1 ปัญหามีความสัมพันธ์กับทัศนคติเป็นกลาง

2.2 สมมติฐานที่ 2 ปัญหามีความสัมพันธ์กับ ทักษะคิดความเสมอภาค

2.3 สมมติฐานที่ 3 ปัญหามีความสัมพันธ์กับ ทักษะการแก้ปัญหาการเบียดเบียนสังคม

2.4 สมมติฐานที่ 4 ที่สนใจคือเป็นกลางมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความเสมอภาค

2.5 สมมติฐานที่ 5 ทักษคติเป็นกลางมีความสัมพันธ์กับทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียน

2.6 สมมติฐานที่ 6 ทักษะคิดความเสมอภาค มีความสัมพันธ์กับ ทักษะคิดอยู่เหนือ
นสังคมโลก

ทดสอบสมมติฐาน ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติความเสมอภาค โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับ ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคม โลกโดยรวมและรายด้าน สถิติที่ใช้คือใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

2.7. สมมติฐานที่ 7 ข้อมูลโดยรวมของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้อย่างปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก มีความสัมพันธ์กัน

ทดสอบสมมติฐาน ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมของ ระดับคะแนนเกี่ยวกับปัญญา ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติเป็นกลาง ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติความเสมอภาค และระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก สถิติที่ใช้คือใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาที่แตกต่างกันกับการนำหลักพุทธธรรมมาใช้อย่างปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก

สมมติฐานที่ 8 การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาที่แตกต่างกัน มีผลกับการนำหลักพุทธธรรมมาใช้อย่างปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก ที่แตกต่างกัน

ทดสอบสมมติฐาน ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการใช้ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา กับข้อมูลโดยรวมของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้อย่างปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก สถิติที่ใช้คือ t- Test (Independent)

4. เพื่อศึกษาสภาวะการนำหลักพุทธธรรมมาใช้อย่างปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในระดับบุคคล องค์กร และสังคมโลก

สมมติฐานที่ 9 ข้อมูลโดยรวมของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้อย่างปฏิบัติ สำหรับการพัฒนาทัศนคติบุคคลสู่สังคมโลก มีความสัมพันธ์กับ การวิปัสสนาและการวางจิตเป็นกลาง

ทดสอบสมมติฐาน ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมของ ระดับคะแนนเกี่ยวกับปัญญา ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติเป็นกลาง ระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติความเสมอภาค และระดับคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติอยู่เหนือการเบียดเบียนสังคมโลก กับข้อมูลด้านการวิปัสสนา และด้านการวางจิตเป็นกลาง สถิติที่ใช้คือใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน